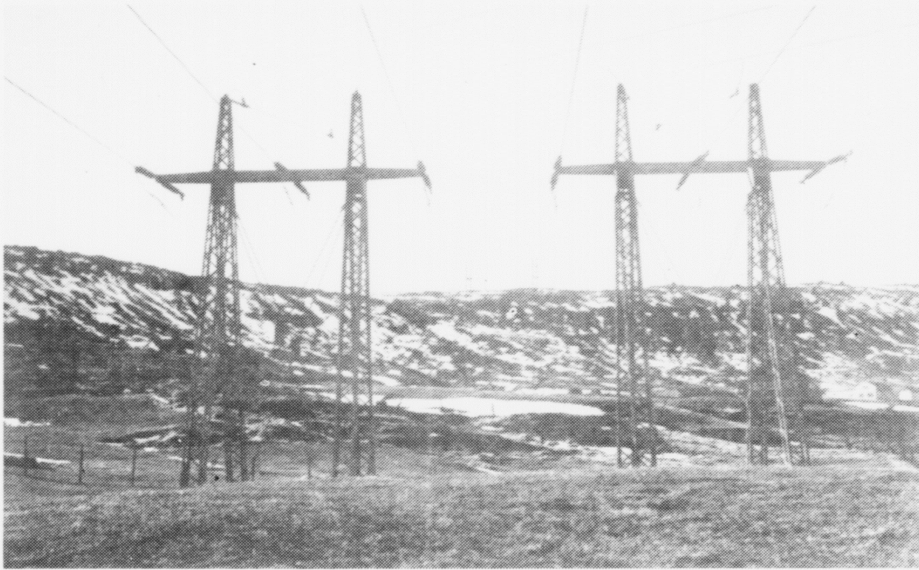

Roknast kann við, at 60 kV linjurnar skulu útbyggjast og serstakliga um stóran partur av elframleiðsluni verður lagdur á einum stað. Á myndini 60 kV streymveiting av Sundi og úr Vestmanna til Havnar

Útbyggingar-ætlan D

Sum A, men soleiðis at kolorkuverkini istaðin verða 4-takts dieselverk.

Út frá hesum útbyggingarætlanum, verður síðan roknað út tey búskaparligu árinini ið standast av eini ávisari útbygging.

Hvat sýnist sum besti útbyggingar-háttur

Treytað av tí prívøkstri ið roknað er við, t.e. 2% p.a. fyri olju og 2% ella 3,5% p.a. fyri kol, sýnast kolorkuverk at hava búskaparligan fyrimum fram um 2-takts dieselverk, men tó ikki meira enn at útreiðslurnar til kolorkuverk verða um tær somu, sum til 2-takts verk, tá kolaprishækkingin verður roknað at verða 3,5% p.a. og oljuprishækkingin 2% p.a.

Íløgurnar til tilik verk eru um tað duplta av íløgnum til 4-takts dieselverk, men hóast hendan munin verða rakstrarútreiðslurnar i sambandi við eina 4-takts dieselútbygging so nógv hægri, at samlaða búskaparliga úrslitið í ár 1996 verður til fyrimum fyri kolaorkuútbygging, tá kola- og oljuprishækkingin er roknað at verða 2% p.a., og í ár 2000 fyri 2-takts-diesel-orkuútbygging.

Neyðugu íløgurnar til vatnorkuútbyggingina eru ógvuliga stórar í mun til ta orku, ið fæst burturúr og tá sammett verður við eina kolaorkuútbygging er tíðuligur fyrimumur við eini kolaorkuútbygging, sær fram til ár 2000, men

um roknað verður víðari fram í tíðina, visir fyrimumurin við vatnorkuútbyggingini seg um ár 2015.

Tær búskaparligu fortreytirnar, i sambandi við tær ymsku útbyggingarætlaninar, byggja á at bert el-orka verður framleidd í teimum ymsku sløgnum av elverkem.

Tað er tó so, at møguleiki er at nýta spillhitan frá teimum termiskum verkunum til eitt hvørt upphitingarendamál.

Nýtsla av spillhita

Spillhitin frá dieselverkem t.d. kann beinleiðis verða nýttur til process-ella upphitingarendamál, uttan at framleiðslan av elorkuni við dieselmotorunum verður ávirka av hesum.

Harafturimóti hevur spillhitin frá einum kolorkuverki, sum er roknað at framleiða elorku burturav, so lágt hitastig, at hesin bert kann verða nýttur til fiskaaling ella vakstrarhús. Um spillhitin skal verða nýttur til annað endamál, sum t.d. bústaðarupphiting (fjarhita) ella processendamá (ið idnaðinum), verður neyðugt at gera kolorkuverkið til endamálið. Hesin spillhitin, við hægri hitastigi enn vanligt, kostar nakað av eyka kolaorku at framleiða, umframt at elorkuframlæiðslan verður skerd nakað.

Fyri at fáa eina mynd av hvat slag av termiskum verki eigur at verða útbyggt við, verður neyðugt at kanna nærri, hvussu spillhitin frá eini 2-takts dieselútbygging, kann verða nýtt til eitt ávíst endamál við tørv á

høgum hitastigi (100–200°C), og hvussu ein tilik hitaframleiðsla, við einum kolorkuverki, ávirkar rakstrarbúskapin hjá hesum.

Orsakað av ov stuttari tíð til hetta arbeiði, kunnu vit ikki gera eina kanning hesum viðvíkjandi nú, men eigur hesin spurningur at verða viðgjørdur sum skjótast.

Placeringsmøguleikar

Hvar framtíðar termisk elverk skulu verða bygd, er treytað av hvat slag av verki talan er um og hvørjir møguleikar eru at nýta spillhitin á einum ávisum stað til process-ella upphitingarendamál.

Verður ein útbygging á Sundi tikin sum demi, vís okkara fyribils kanningar, at hitaorkan frá verandi dieselverkem har kann verða flutt sum fjarhiti til Havnar við búskaparligum fyrimumi; men eru enn so nógvir ókendir faktorar í leggingini av einum fjarhitakervi í Føroyum, at royndir fyrst mugu gerast hesum viðvíkjandi, áðrenn nakað kann sigast við vissu.

Hin vegin er verandi tapið í løtuni so stórt (svarandi til eini 8.000 tons av olju um árið ella í løtuni o.u. 24 mió. kr. pr. ár) at Orkuráðið metir, at farast má undir nevndu royndir onkustaðni í Føroyum sum skjótast.

Vit kunnu sostatt sum útgangsstøði siga, at spillhitin frá einum grundlastverki á Sundi kann lastast sum fjarhiti í Havnini. Spurningurin er so at kanna hvussu stórar nøgdir av hita Havnin tørvur yvir árið og hvat

ein tilik hitaorkuframlæiðsla kostar í einum kolorkuverki í mun til í einum 2-takts dieselorkuverki.

Tað sýnist at verða ein búskaparligur fyrimumur at útbyggja við kolorkuverkem heldur enn við 2-takts dieselverkem, men um tørvur er á hitaorku við høgum hitastigi nærindis elverkunum, verður tað helst ein búskaparligur fyrimumur at byggja út við 2-takts diesel, meðan tað, um tørvur er á hitaorku við lágum hitastigi nærindis, framvegis verður ein fyrimumur við kolorkuverkem.

Umframt spurningin viðvíkjandi teimum búskaparligu fyrimumunum í sambandi við útbygging av elorkuni, er ein annar fyri samfelagið sera tíðandi spurningur, nevniliga trygg orkuveiting.

Orkuveitingarskipan og tryggileikin

Sum okkara elorkuskipan er í dag, eru vit ógvuliga bundin at oljuni. Flestu lond í vesturheiminum hava síðan oljukkrepuna í 1973 lagt stóran dent á at spjaða nýtisluna av orku-rævnnum, so móguligar framtíðar oljukkrepur ella stórar prishækkingar á oljumarknaðinum ikki skulu elva til alt ov stóran búskaparligan vanda í samfelagnum.

Í Føroyum er vatnorkan ein hin tryggasta orkuveitingin, sum hugsast kann. Ti kann tað hava stóran týðning fyri samfelagið, at vatnorkan verður útbyggt.

Fyrlit skal tó vera við neyðugu íløgnum í sambandi við eina vatnorkuút-

Framhald á síðu 14

Stóran týðning at hava orkuráð

Tilsamans fimm mans sita í Orkuráðnum, sum landsstýrið velur. Teir eru: Jóannes Hansen, form., Eyðfinn Eg-holm, næstform., Vagn Erik Michelsen, Heine Olsen og Elias David-sen.

Ikki kann sigast annað enn, at Orkuráðið hevur havt úr at gera øll hesi árin. Í eini tíð, har oljupris-irnar hava gjørt rætti-liga um seg, og har orkunýtslan í Føroyum er nógv vaksin, hevur sjálvur orkusparning-urin verið nógv frammi í myndini.

SEV arbeiðir við stórum ætlanum um at byggja út vatnmegina og oljuverkini. Nakað av hesum arbeiði er farið í gongd. Annað liggur og bíðar eftir støðutakan frá politisku myndugleik-unum.

Fyri at kunna seg betri við útbyggingar-ætlaninar og aðrar móguleikar at byggja út okkara orkufram-leiðslu hevur lands-stýrið tiskil brúkt Orkuráðið í tann mun, hetta ráð hevur havt arbeiðsorku til tess.

Vit hava tosað við formannin í Orkuráð-num, Jóannes Hansen. Hann sigur, at ráðið hevur havt úr at gera. Tað hevur havt fundir næstan dagliga.

Okkara uppgáva er at analysera orku-ætlanir og koma við viðmerkingum, svarar Jóannes Hansen uppá fyrispurning, hvat hann heldur um týð-ingin av einum slikum ráð. — Eg haldi tað er av týðningi, at vit í Føroyum hava eitt tilikt ráð, leggur hann aftrat.

Men hvussleiðis ar-beiðir Orkuráðið? Til tað sigur Jóannes Hansen, at teir hava ein skrivara í ráðnum, sum arbeiðir við hesum burturav. Hetta munar nakað, men tørvur er á meiri arbeiðsmegi. Annars

hevur ráðið samband við fólk ymsa staðni, serfrøðingar á ymsum orkuøkjum. Harum-framt luttaka ráðs-limirnir á fundum, skeiðum, ráðstevnum o.l. í útlandunum. Eitt nú í Danmark, Noregi, Fraklandi, Bretlandi, Skotland og Írlandi. Sum dømi kann nev-nast, at Orkuráðið í Ír-landi hugdi eftir einum nýggjum motoran-leggi, sum skal veita hitan til eitt fjarhita-anlegg.

Tað eru annars allir hugsandi orkuspar-ningar, sum Orkuráðið arbeiðir við. Umframt at viðgera vatnútbyg-ging og termiska út-bygging hevur ráðið eisini viðgjørt mál, sum eitt nú bjálving av húsum og orkusparing umborð á skipum.

Uppá fyrispurning hvat verður arbeitt við í løtuni nevnr Jóannes Hansen vindorku, orkusparing umborð á skipum vm.

Hvat viðvíkur vind-orkuni, so visir Orku-ráðið hesi orkukeldu sera stóran áhuga. Arbeitt verður við at fáa í gongd eitt sam-arbeiði millum Føroyar Ísland og Danmark.

— Hvussu við hita-pumpuni?

Til tað sigur formað-urin í Orkuráðnum, at tað heilt vist er ein framtíð í henni.

— Men tað er ikki rætt í dag at siga folki, at hitapumpan kann loysa okkara orku-trupulleikar. Vit vita, at hitapumpan kann spara okkum nógvá brúktá olju, men hon krevur samstundis nógvan streym. Tann streymin hava vit ikki í dag.

— Kanska kunnu vindmyllurnar og hita-pumpurnar kombin-ast, soleiðis, at vit fáa streymin frá vind-myllum til hitapump-ur. Tað kann verða ein framtíðar loysn, endar formaðurin í Orku-ráðnum.